

ВІДГУК

на дисертаційне дослідження Сью Цін «Формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими планами, програмами, темами

Звернення дисертантки до проблеми формування евристичного мислення у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у класі хорового диригування педагогічних університетів набуває особливої *актуальності* у зв'язку з нагальною потребою в оновленні вітчизняної системи мистецько-педагогічної освіти у відповідності до європейських та світових освітніх систем. Оскільки підготовка фахівця-музиканта, затребуваного у сучасному соціумі, неможлива без наповнення навчального процесу новим змістом, новим інструментарієм, новим вектором трансформації багатоканальних інформаційних зв'язків, необхідних для вирішення ефективного розв'язання різноманітних завдань у майбутній професійній діяльності.

Не викликає сумніву й *доцільність* вибору здобувачкою вектору науково-дослідницьких розвідок, спрямованих на створення у змісті хорової підготовки конструктивної моделі творчого розвитку магістрантів у процесі навчальної діяльності у класі хорового диригування через активізацію інтелектуально-творчої складової студентської аудиторії, сфокусовану на майбутню професійну діяльність в якості викладача диригентсько-хорових дисциплін.

Своєчасність дослідницького пошуку з обраної проблеми підтверджується тим, що евристична проблематика наразі є дійсно на часі, оскільки сприяє осучасненню класичного процесу підготовки фахівців з хорового диригування у педагогічних університетах на засадах розробки й запровадження в навчальний процес технік евристичного мислення, котрі забезпечують формування у майбутніх магістрів низки професійно-особистісних властивостей, котрі зумовлюють компетентнісне оновлення змісту диригентсько-хорової діяльності та ефективну трансформацію у практично-творчу площину (с.18-19).

Актуальність, доцільність та своєчасність дослідження проблеми формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування

педагогічних університетів визначається низкою *суперечностей*, на яких слушно акцентує дисертантка й котрі дійсно посилюють значущість звернення до окресленої проблеми. А саме:

- між потребою суспільства в новаторах, здатних активно, самостійно, оригінально, творчо, незалежно мислити, здатних орієнтуватися в наявних ситуаціях та все ще існуючою певною шаблонністю способів професійної підготовки магістрів у галузі мистецької освіти;
- зростаючими потребами впровадження евристичних підходів у мистецькій освіті та їх недостатнім урахуванням у диригентсько-хоровій підготовці магістрантів педагогічних університетів;
- високими вимогами до педагогічної діяльності викладача диригентсько-хорових дисциплін у контексті розвитку евристичних якостей мислення та недостатньою розробленістю методичного забезпечення формування евристичного мислення майбутніх магістрів музичного мистецтва.

Крім того, дисертаційна робота виконана відповідно плану науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова з проблеми «Зміст, форми, методи і засоби вдосконалення підготовки вчителів музики».

Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків дослідження, їх достовірність та наукова новизна

Високий ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків і результатів дисертаційної роботи підтверджується глибиною теоретичної бази дослідження, його широким загальнонауковим контекстом, що визначається пошуком характеристичних ознак процесу формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів.

Експертиза дисертації Сьюї Цін дає підстави стверджувати, що *основні наукові положення* щодо: феноменології основної категорії через простеження в історичному ракурсі еволюції ключового поняття евристики як синоніму творчості та його потрактування у сучасному філософсько-культурологічному, психолого-педагогічному та музикознавчому дискурсі у контексті логіки творчого процесу у мистецькій діяльності; осмислення особливостей евристичного мислення магістрантів; педагогічних підходів, принципів, сутності, компонентної структури, критеріїв, показників та рівнів сформованості, а також

педагогічних умов та експериментальної поетапної методики досліджуваного феномена, відображених у запропонованій авторкою моделі формування евристичного мислення магістрантів з хорového диригування педагогічних університетів - викладено логічно і переконливо.

Висновки щодо ефективності застосування поетапної методики формування евристичного мислення магістрантів з хорového диригування у педагогічних університетах, ґрунтованої на тлі авторської моделі, що віддзеркалює комплекс взаємопов'язаних елементів для досягнення поставленої у дослідженні мети, підтвердженні результатами перевірки її змістовно-методичного забезпечення та ґрунтуються на результатах власних досліджень здобувачки.

Маємо засвідчити, що науковий апарат дисертаційного дослідження сформульовано досить кваліфіковано й відповідно до обраної теми. Достатньо коректно окреслено об'єкт і предмет дослідження, а мета і завдання узгоджено зі структурою та висновками дослідження. Безперечною є наукова новизна дослідження, оскільки недостатня теоретична й методична розробленість досліджуваної проблеми та нагальна потреба у практичній реалізації методики формування евристичного мислення магістрантів з хорového диригування у систему підготовки магістрантів педагогічних університетів до сьогодні залишалася відкритою для наукового пошуку. Критеріям наукової новизни відповідає й конкретизація дисертанткою змісту ключового поняття дослідження та його структури, представленої у взаємозалежності мотиваційно-потребового, когнітивно-комунікативного, креативно-рефлексивного, операційно-діяльнісного компонентів, а також спроектована нею методична модель та відчутно удосконалене й збагачене методичне забезпечення професійної підготовки магістрантів з хорového диригування інструментарієм формування евристичного мислення.

Достовірність і вірогідність результатів дослідження підтверджено обґрунтованістю вихідних історико-педагогічних та теоретико-методологічних положень, цілісністю та системністю їхнього аналізу; застосуванням під час наукового пошуку різнорівневих підходів та принципів; використанням як загальноприйнятих методів наукового пошуку, так і валідних та надійних взаємодоповнюючих методів у ході констатувального експерименту та під час експериментальної перевірки ефективності педагогічних умов та методичної

моделі формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування в умовах педагогічних університетів.

Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення

Дисертаційна робота Сюй Цін має традиційну структуру й складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів з висновками і списком використаних джерел до кожного з них (254 найменувань, з них 62 – іноземними мовами), загальних висновків та додатків. Загальний обсяг роботи – 264 сторінки, з них 172 сторінки основного тексту. Робота містить 10 таблиць, 8 рисунків, що разом з анотацією, списками використаних джерел і додатками становить 92 сторінки.

Структура дисертації є чіткою, а логіка розгортання дослідницького пошуку переконливою: від вивчення теоретичних засад дослідження (зміст ключового поняття й особливості його прояву на хоровому диригуванні в педагогічних університетах) та представлення методичних основ формування досліджуваного утворення (наукові підходи й принципи, педагогічні умови та методична модель), здобувачка переходить до дослідно-експериментальної роботи: діагностує стан сформованості досліджуваного явища згідно розроблених критеріїв, показників й рівнів його вияву та презентує, у межах розробленої моделі, поетапну методику формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування у педагогічних університетах, ефективність якої доводиться на експериментальному рівні. *Зміст* й характеристичне наповнення дисертаційної роботи підпорядковані загальноприйнятому алгоритму розгортання наукового дослідження.

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної теми дослідження, його мету і завдання, об'єкт і предмет; подано ґрунтовну теоретико-методологічну базу, а також комплекс методів (теоретичні, емпіричні, статистичні), якими послуговувалася здобувачка для розв'язання поставлених завдань, що визначило стратегію і тактику розробки й реалізації авторських знахідок дисертантки під час дослідно-експериментальної роботи; представлено наукову новизну та практичне значення проведеного дослідження; відображено відомості про впровадження й апробацію результатів дослідження та їх висвітлення в наукових публікаціях.

Перебіг розгортання *основної частини* дисертації відбувався згідно сформульованих здобувачкою п'яти завдань, спрямованих на досягнення мети дослідження, яка полягає в теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці методики формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів.

Вирішуючи *перше завдання* здобувачка, на основі аналізу філософської, психолого-педагогічної, музикознавчої літератури та екстраполяції концептуальних засад теорій евристики й творчого мислення у площину осучасненої професійної підготовки магістрів з хорового диригування, обґрунтовує актуальність формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування у педагогічних університетах, який розглядається як процес, що передбачає перманентне застосування новаторства, інноваційних форм і засобів навчання. На слушну думку здобувачки, ефективність такої діяльності може бути досягнута через адаптивне включення технік евристичного мислення та розвиток у магістрантів здатності до інтелектуально-операційної діяльності з хорового диригування, що зумовлюватиме їхню самостійність у проектуванні власної професійної матриці; регуляцію ефективності мислення, спрямованого на пошук і перетворення широкого кола інформації, що циркулює в межах диригентсько-хорового процесу; концентрацію інтелектуально-творчої та емоційно-асоціативної сфер для пошуку оригінальних шляхів самореалізації; самоусвідомлення новатора, здатного самостійно інтерпретувати те оновлювати навчальну диригентсько-хорову реальність.

Копітка робота, здійснена дослідницею у межах розв'язання першого завдання зумовила розуміння сутності поняття «евристичне мислення магістрантів з хорового диригування» й дозволила констатувати, що даний феномен має властивості проблемного, дослідницького, критичного та творчого мислення і може бути дієвим регулятором навчального мистецького процесу.

Урахування характеристик евристичного мислення, специфіки впливу мистецтва на його розвиток та особливостей мистецької діяльності дозволило Сюзі Цін дати *авторське визначення* евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів (с.48-49); виокремити його *структурні компоненти* (мотиваційно-потребовий, когнітивно-комунікативний, креативно-рефлексивний, операційно-діяльнісний); виявити *особливості* формування й *основні функції* (системна, пізнавальна, прогностична,

оцінювальна, компенсаторна, пошукова, інтуїтивна, конструктивна, творчо-трансформаційна).

Заслуговує на увагу розв'язання дослідницею *другого завдання*, пов'язаного з обґрунтуванням наукових підходів та принципів формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування. Завдяки ретельному теоретичному переосмисленню наукових підходів, котрі могли б стати дієвим підґрунтям досліджуваного процесу, методологічною основою формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів дисертантка абсолютно коректно обрала холістичний, системно-ситуаційний, семіотичний, інформаційний, креативний, рефлексивно-діяльнісний підходи.

Такий вибір визначається тим, що *холістичний підхід* передбачає створення умов для активізації у магістрантів спрямованості на саморозвиток і творчу самореалізацію, на новий ракурс сприйняття навчально-мистецької дійсності, системне набуття нових способів і технік евристичного мислення для оновлення змісту, форм, продуктивного наповнення начального диригентсько-хорового процесу. *Системно-ситуаційний підхід* сприяє активізації інтелектуального потенціалу, самостійності мислетворення, евристичної установки магістрантів на вирішення ситуаційних завдань в процесі диригентсько-хорової підготовки. *Семіотичний підхід* сприяє активізації інтелектуального потенціалу магістрантів з хорового диригування на евристичний пошук ціннісно-сміслових маркерів, їх інтерпретацію, критичної установки на узгодження культурно-мистецьких характеристик навчального диригентсько-хорового процесу. *Інформаційний підхід* конструє рамки мислетворення, надає мисленевому пошуку ґрунтовності, цілепокладання, чіткості у виконанні операцій. *Креативний підхід* розглядає диригентсько-хорову діяльність як творчість, для чого передбачено та вітається прояв оригінальних творчих ідей для її облаштування. *Рефлексивно-діяльнісний підхід* окреслює рамки діяльнісного прояву евристичного мислення магістрантів, позначеного покроковою рефлексією процесу, результатів і наслідків. Тож, абсолютно справедливим є твердження Сью Цін про те, що виокремленні науково-педагогічні підходи деталізують шляхи формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів, спрямованого на пошук і відкриття нових можливостей облаштування навчального середовища у процесі диригентсько-хорової підготовки.

Слушним є й вибір здобувачкою наукових *принципів* (універсалізації знань, самостійності, трансдисциплінарності, персоналізації, діалогізації, інтерпретації, кайдзен-принципи) як базових положень для організації навчального процесу, що характеризують способи використання закономірностей диригентсько-хорової підготовки відповідно до намічених цілей формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування.

У межах *третього завдання*, дослідницька компетентність Сюй Цін уможливила виявлення й обґрунтування педагогічних умов та розробку методичної моделі формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування в педагогічних університетах. З властивою їй ретельністю, дослідниця слушно окреслила підстави для виокремлення педагогічних умов формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування, зокрема, їх спрямованість на розвиток структурних компонентів досліджуваного феномена та визначені науково-педагогічні підходи та принципи досліджуваного феномена. Тож, вважаємо справедливою думку Сюй Цін про те, що ефективне формування евристичного мислення у системі підготовки магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів буде успішним при дотриманні наступних *педагогічних умов*: активізація дослідницької позиції магістрантів з хорового диригування на основі евристичного діалогу; здійснення інтеграції знань, досвіду, міждисциплінарних зв'язків, індивідуальних особливостей магістрантів для самостійного оперування навчально-мистецькою інформацією; системне розширення оптимального впливу на усвідомлені та неусвідомлені процедури евристичного мислення магістрантів; орієнтація магістрантів на використання форм, методів і засобів евристичної дії у диригентсько-хоровій діяльності.

Детальна характеристика кожної із умов у проекції на евристичний характер диригентсько-хорової підготовки магістрантів та рекомендованими до використання евристичними прийомами, методами, операціями і стратегіями, застосування яких, за слушним твердженням дисертантки, гарантує ефективність педагогічної дії (с.с.140-152), сприяли розробці *методичної моделі*, яка відображає сукупність взаємопов'язаних процесів (підходи, принципи, функції, структура, педагогічні умови, етапи та методи), котрі утворюють закінчений цикл формування досліджуваного феномена та уможлиблюють досягнення прогнозованого результату - сформованості евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів.

Заслуговує на схвалення побудова означеної моделі, в якій авторка чітко дотримувалась загальноприйнятого у педагогічній науці підходу до розробки моделей такого типу. Тож, її структура відображає комплекс взаємопов'язаних сегментів, що на нашу думку, коректно віддзеркалює організований нею системний цикл, котрий дійсно здатний забезпечити передбачуваний результат.

Принагідно зазначимо, що ваговим підґрунтям для об'єктивної перевірки запропонованої методичної моделі стала не тільки сукупність представлених вище взаємопов'язаних процесів, а й їхня ретельна перевірка в умовах експериментальної роботи, що здійснювався у декількох вітчизняних закладах вищої освіти за визначеними дослідницею етапами (адаптивно-стимулюючий, аналітично-конструктивний, пошуково-інтерпретаційний, процесуально-творчий).

Четверте завдання дослідження стосувалася визначення вимірювального інструментарію задля розв'язання завдань, пов'язаних з експериментальною роботою щодо попередньої діагностики (отримання інформації, що дозволяла диференціювати магістрантів за вихідними рівнями сформованості евристичного мислення), поточну діагностику (відстеження проміжних результатів ефективності експериментальних даних, які використовувалися в ході констатувального дослідження згідно діагностичного інструментарію) та заключну діагностику (оцінювання успішності магістрантів у співвідношенні з визначеними рівнями сформованості евристичного мислення).

Розробці критеріїв і показників досліджуваного явища сприяли змістовні характеристики виокремлених дисертанткою структурних компонентів, що визначають сутність евристичного мислення магістрантів з хорового диригування як цілісного феномена, а керівництвом для їх визначення стали наступні параметри: цілісність структури евристичного мислення; стійкість прояву евристичного мислення в магістрантів; оптимальність.

Виявлені *критерії, показники та рівні* сформованості евристичного мислення магістрантів з хорового диригування, Сюй Цін представила наступним чином: міра мотиваційної спрямованості магістрантів на отримання нового продукту диригентсько-хорової діяльності за допомогою евристичного пізнання (мотиваційно-потребовий компонент); ступінь розвиненості в магістрантів умінь досліджувати інформацію, здійснювати евристичний пошук з метою виявлення та перетворення диригентсько-хорових завдань (когнітивно-комунікативний компонент); міра здатності магістрантів до оригінальної інтерпретації диригентсько-хорових явищ на основі емоційного переживання, інтроспекції,

гнучких евристичних пропозицій (креативно-рефлексивний компонент); ступінь розвиненості умінь магістрантів оперувати техніками евристичного мислення та доцільно їх застосовувати у диригентсько-хоровій практиці (операційно-діяльнісний компонент). Розроблені до кожного критерію показники, стали якісним проявом кожного з критеріїв відповідно встановленим рівням сформованості евристичного мислення (низький, середній та високий).

Безперечно науково-методичну цінність складає обґрунтована й апробована авторкою в експериментальній частині дослідної роботи *поетапна методика* евристичного мислення магістрантів з хорового диригування в педагогічних університетах, обґрунтування, моделювання та експериментальна перевірка якої здійснювалася у відповідності до *п'ятого* завдання.

Впровадження поетапної методики формувального експерименту підпорядковувалося послідовності визначених етапів: адаптивно-стимулюючого, аналітично-конструктивного, пошуково-інтерпретаційного, процесуально-творчого, які забезпечували реалізацію мети й завдань експериментальної роботи відповідно до визначеної логіки формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів. Результатом проведеного формувального експерименту стала чітко зафіксована інтенсивна динаміка зростання рівнів сформованості означеного феномена в експериментальній групі. Підсумкове контрольне діагностування, за даними статистичної обробки результатів, дозволило дослідниці зафіксувати значні динамічні зрушення в експериментальній групі, які розгорнуто представлені у підрозділі 3.2.

Ефективність запропонованої методики забезпечив синтез евристичних прийомів, методів, стратегій у паритетній єдності з методами, формами і засобами диригентсько-хорової підготовки магістрантів на факультетах мистецтв педагогічних університетів. Тож, аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи та її статистичне опрацювання підтвердило ефективність запропонованої методики формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів та доцільність її впровадження в педагогічних університетах України та КНР.

Подані у дисертації висновки та рекомендації стали логічним завершенням проведеного дисертаційного дослідження. Тож, вважаємо, що алгоритм розгортання дослідження саме за такою структурою уможливив цілісне й повномасштабне висвітлення обраної проблеми, а оформлення роботи згідно діючим вимогам МОН України щодо досліджень такого рівня, сприяло її повній

завершеності.

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

Основні теоретичні положення, результати та висновки дисертаційного дослідження висвітлено в 9 одноосібних науково-методичних публікаціях здобувача та 1 у співавторстві, серед яких 4 відображають основні положення дисертації (з них 3 – у наукових фахових виданнях України з педагогіки, одна – у зарубіжному науковому виданні), п'ять статей мають апробаційний характер, одна – додатково представляє результати дисертації.

Рекомендації стосовно використання результатів і висновків дисертації

З огляду на зміст і висновки дисертації, достатню апробацію та досить ефективно впровадження результатів дослідження в освітній процес мистецьких факультетів педагогічних ЗВО, вважаємо, що матеріали дисертаційного дослідження й зокрема, методика формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування, можуть реалізовуватися в навчальному процесі педагогічних університетів України та Китаю. Основні теоретичні положення дисертації можуть бути використані як навчальний матеріал у циклі дисциплін професійної підготовки магістрантів з хорового диригування «Методика викладання музичних дисциплін», «Хоровий клас», «Хорове диригування», «Читання хорових партитур», «Теорія та історія диригентського мистецтва» для збагачення методичної складової виконавської практики магістрантів та реалізації евристичної спрямованості освітнього процесу.

Значущість отриманих результатів дослідження для науки і практики

До науково обґрунтованих результатів виконаного Суюй Цін дослідження, котрі мають вагому наукову новизну й дають підстави кваліфікувати його як таке, що привносить нове розв'язання досліджуваної проблеми за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво), відносяться:

- **Методика формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів** на основі холистичного, системно-ситуаційного, семіотичного, інформаційного, креативного, рефлексивно-діяльнісного підходів.

- **Педагогічні умови формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів**, до яких віднесено: активізація дослідницької позиції магістрантів з хорового диригування на основі

евристичного діалогу; здійснення інтеграції знань, досвіду, міждисциплінарних зв'язків, індивідуальних особливостей магістрантів для самостійного оперування навчально-мистецькою інформацією.

• *Модель формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів* як комплекс взаємопов'язаних елементів, що забезпечують прогнозований результат.

Вагомою заслугою дисертантки є й те, що у межах проведеного дослідження нею було конкретизовано зміст поняття «евристичне мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів», збагачено методичне забезпечення професійної підготовки магістрантів з хорового диригування інструментарієм формування евристичного мислення.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

У цілому позитивно оцінюючи результати представленої Сьюй Цін дисертаційної роботи, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження і побажання, що носять дискусійний характер:

1. Проведений дисертанткою теоретико-методологічний аналіз дозволив виокремити основні підходи до формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів, а саме: холістичний, системно-ситуаційний, семіотичний, інформаційний, креативний, рефлексивно-діяльнісний. У зв'язку з цим виникає питання, як саме креативний підхід до формування евристичного мислення магістрантів забезпечував організацію диригентсько-хорової підготовки, що сприяло засвоєнню технік евристичного мислення.

2. Значним здобутком дослідниці є описані нею педагогічні умови (с. 139-150 дисертації). Потребує уточнення, як саме педагогічна умова системне розширення оптимального впливу на усвідомлені та неусвідомлені процедури евристичного мислення магістрантів забезпечувала ефективність авторської методики щодо мети і завдань дослідження.

3. На нашу суб'єктивну думку, дисертаційне дослідження набуло б більшої досконалості, якби авторка, характеризуючи компонентну структуру досліджуваного феномену (підрозділ 1.1 дисертації), дотримувалась вимог до структурування будь-якого досліджуваного явища в комплексі компонентів, критеріїв, показників та рівнів вияву евристичного мислення. Це дозволило

уникнути певної дискретності в сприйнятті роботи та додало ще більшої цілісності.

4. У контексті досліджуваної проблематики бажано було б більш детально розкрити специфіку формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування у різних формах виконавської практики.

5. З-поміж означених дисертанткою етапів формувального експерименту, бажано було б навести більше прикладів різних експериментальних методів на процесуально-творчому етапі формувального експерименту.

Прикінцевий висновок

Враховуючи актуальність дослідженої проблеми, наукову новизну положень дисертації, обґрунтованість і достовірність отриманих результатів, їхню теоретичну і практичну значущість, вважаємо, що дисертаційна робота Сьюй Цін на тему: «Формування евристичного мислення магістрантів з хорового диригування педагогічних університетів» є актуальним, цілісним, завершеним, самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути рекомендоване до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри мистецької освіти

Центральноукраїнського державного

університету імені Володимира Винниченка

Підпис Алли РАСТРИГІНОЇ засвідчую

Вчений секретар університету

Алла РАСТРИГІНА

Тетяна БАБЕНКО